

tum Sabaoth, quod est exercituum. Quintum Ielon, A quem nos excelsum dicimus. Sextum Eser Fiac, quod in Exodo legitur, qui est misit me. Septimum Adonai, quem nos Dominum generaliter appellamus. Octavum Ia, quod Deo tantum applicatur, et in alleluia extrema syllaba sonat. Nonum tetragrammum, quod ineffabile nuncupetur. Decimum Sudaï, id est, robustum et sufficientem ad omnia p-phetanda. Primo modo hortatur Propheta populum devotum laudare Dominum, qui humiles erigit, et superbiorum colla concidit. Secundo alacriter Domino dicit esse psallendum, qui supplicanti- bus beneficia profutura concedit; quoniam qui de suis viribus præsumunt, ei placere non possent.

IN PSALMUM CXLVII.

Alleluia.

ARGUMENTUM.

A speciali gratiarum actione pro reditu ad generalem Dei laudem convertitur. Aliter, Christi vox ad Ecclesiam.

EXPLANATIO.

Ad consuetum quidem Alleluia revertimur, sed hoc nullatenus repetere fastidimus, cujus verbi tantus honor est, ut cum sit in Hebræa lingua reconditum, nullo tamen constat alieno sermone translatum; sed quidquid deditum Divinitati, dignitatem hujus nominis pia devotione veneratur. Primo capite propheta Jerusalem, id est, supernam alloquitur civitatem, ut secura jam reddita in civibus suis, Dominum jugi debeat exultatione laudare. Secundo mysticis allocutionibus latius enumerat, quanta populo suo pius miserator indulserit. Psalmi isti laudationis David ita dispositi sunt, ut prius de præceptis divini præconii, post de mundi perversitate fugienda, tertio de congregatione Ecclesiæ diceretur. Quarto, qui nunc finitus est, collectæ Jerusalem præcepit laudes Domini celebrare, quæ, de mundi, istius diversis periculis liberata, in æterna requie noscitur constituta. Quapropter choro illi sanctissimo et de mundi partibus aggregato trina subnectet exultatione gaudendum, ut in opere sanctissimo Trinitatis gratia ubique fulgeret.

IN PSALMUM CXLVIII.

Alleluia.

ARGUMENTUM.

Omnis mundi creatura ad laudandum Deum convocatur. Aliter vox apostolorum ad populum.

EXPLANATIO.

Propheta per paucarum commemorationem omnes creaturas ad Domini laudes hortatur, rationales et intellectuales per se; intellectus autem vel sensu carentes per illas utique, quæ opera Domini sapientissima consideratione collaudant. Prima parte cælestia hortatur ad laudes. Secunda allegoricis allusionibus terrena commonet ut Dominum devota mente concelebrent, unam causam probabilem utrisque subjungens, quia dignum est ut creatura suum laudet auctorem.

IN PSALMUM CXLIX.

Alleluia.

ARGUMENTUM.

Reversi de Babylone gratias agere jubentur, quia obsistentes sibi finitimas gentes, Deo adjuvante, devicerint. Aliter, vox Christi ad fideles de futuro et de resurrectione.

EXPLANATIO.

Hoc nomen in usu habere in omnimodis commone- mur, quando et Novum Veteri Testamento decenter aptatur, et Vetus Novo, ubi Ægypti miracula et maris Rubri beneficia describuntur; Novo in præsentis psalmo, quo canticum novum Domino cantare jubemur. Prima positione propter canticum novum Christo Domino diversis modis dicit esse cantandum, qui de toto orbe terrarum universalem suam pietate construxit. Secundo gaudia sanctorum, virtutesque describens, vindictam peccantium gloriam dicit esse justorum, in præcedente psalmo ad præconia Domini omnes hortatus est creaturas. Hic autem distinctius propriusque significavit Israel, novum canticum debere cantare, et de proprio Domino lætum fieri, qui eum fecit de gentium multitudine congregari. Commemoratur et potestas, quæ sanctis est in illa judicatione tribuenda, ut virtus Domini in eorum gloria possit agnosci.

IN PSALMUM CL.

Alleluia.

ARGUMENTUM.

Hortatur propheta tam posteros quam præsentis, ut psallendi insistant officiis. Aliter, Christi vox post sæculum devictum in regno suo lætantis. Amen.

EXPLANATIO.

Admonetur civitas Dei, ut de mundi ambitu congregata Domino laudes, et ore cantet et animo. Psalmus iste levatus ad illam concordem sanctorum omnium unitatem, divisionem habere non debuit; quia totius operis perduxit ad vitam inseparabilis Trinitatis: in finem intentio vero ejus ipsa est, ut Dominus de sanctorum congregatione laudetur. Amen. Deo laudes.

ARGUMENTUM PSALMI.

Hic psalmus proprie scriptus David extra numerum, quando pugnavit cum Goliath. Quinquagesimus est de penitentia, centesimus de misericordia et iudicio, centesimus quinquagesimus de Dei laude in sanctis ejus. Sic enim ad æternam beatamque tendimus vitam; primitus nostra peccata damnando, deinde bene vivendo, ut post vitam condemnatam malam, et gestam bonam, mereamus æternam. Vocati enim, renuntiamus diabolo per penitentiam, ne sub iugo ejus remaneamus; justificati sanamur per misericordiam, ne iudicium timeamus; glorificati transimus in vitam æternam, ubi Dominum sine fine laudemus.

BEDÆ PRESBYTERI IN PSALTERIUM

ET EJUSDEM VOCABULA EXPOSITIO, ET DE DIAPSALMIS COLLECTIO.

Catalogus diapsalmatum.

I.	Et adversus Christum ejus.	Diapsalma de psalmo II.
II.	Non est salus illi in Deo ejus.	Diapsal. III.
III.	Et exaudivit me de monte sancto suo.	Diapsal. aliud.
IV.	Et queritis mendacium.	Diapsal. IV.
V.	Et in cubilibus vestris compungimini.	Diapsal. al.
VI.	Et gloriam meam in pulverem deducat.	Diapsal. VII.
	Canticum diapsalmatis.	
VII.	Comprehensus est peccator.	IX.
VIII.	Ut sciant gentes, quoniam homines sunt.	Diapsal. al.
IX.	Et holocaustum tuum pingue fiat.	Diapsal. XIX.
X.	Non fraudasti eum.	Diapsal. XX.
XI.	Requirentium faciem Dei Jacob.	Diapsal. XXIII.

XII.	Dum confringitur spina.	Diapsal. xxvi.
XIII.	Et tu remisisti impietatem cordis mei.	Diapsal. al.
XIV.	Redime me a circumdantibus me.	Diapsal. al.
XV.	Inquirentes autem Dominum non deficiant omni bono.	Diapsal. xxxiii.
XVI.	Verumtamen universa vanitas.	Diapsal. xxxviii.
XVII.	Verumtamen vane conturbatur.	Diapsal. al.
XVIII.	Et in nomine tuo confitebimur in sæcula.	Diapsal. xxii.
XIX.	Conturbati sunt montes in fortitudine ejus.	Diapsal. xlv.
XX.	Susceptor noster Deus Jacob.	Diapsal. al.
XXI.	Speciem Jacob quam dilexit.	Diapsal. xlvi.
XXII.	Deus fundavit eam in æternum.	Diapsal. xlvii.
XXIII.	Et postea in ore suo benedicent.	Diapsal. xlviij.
XXIV.	De manu inferi cum acceperit me.	Diapsal. al.
XXV.	Quoniam Deus iudex est.	Diapsal. xlix.
XXVI.	Et eripiam te, et magnificabis me.	Diapsal. al.
XXVII.	Iniquitatem magis quam loqui æquitatem.	Diapsal. li.
XXVIII.	Et radicem tuam de terra viventium.	Diapsal. al.
XXIX.	Non proposuerunt Deum ante conspectum suum.	Diapsal. liii.
XXX.	Et mansi in solitudine.	Diapsal. liv.
XXXI.	Et manet in æternum.	Diapsal. al.
XXXII.	Dedit in opprobrium conculcantes me.	Diapsal. lvi.
XXXIII.	Et ipsi inciderunt in eam.	Diapsal. al.
XXXIV.	Non miserearis omnibus qui operantur iniquitatem.	Diapsal. lviii.
XXXV.	Finium terræ.	Diapsal. al.
XXXVI.	Ut fugiant a facie arcus.	Diapsal. lix.
XXXVII.	Protegam in velamento alarum tuarum.	Diapsal. lx.
XXXVIII.	Et corde suo maledicebant.	Diapsal. lxi.
XXXIX.	Quia Deus adiutor noster est.	Diapsal. al.
XL.	Psalmum dicant nomini tuo alti-simo.	Diapsal. lxv.
XLI.	Non exsultentur in semetipsis.	Diapsal. al.
XLII.	Offeram tibi boves cum hircis.	Diapsal. al.
XLIII.	Et gentes in terra diriges.	Diapsal. lxvi.
XLIV.	Delectentur in lætitia.	Diapsal. lxvii.
XLV.	Dum transgredieris in deserto.	Diapsal. al.
XLVI.	Et posteriora dorsi ejus in species auri.	Diapsal. al.
XLVII.	Prosperum iter faciet nobis Deus.	Diapsal. al.
XLVIII.	In medio juvenum tympanistarum.	Diapsal. al.
XLIX.	Regna terræ, cantate Deo, psallite Domino.	Diapsal. al.
L.	Et intelligam in novissima eorum.	Diapsal. lxxii.
LI.	Ego confirmavi columnas ejus.	Diapsal. lxxiv.
LII.	Scutum, gladium et bellum.	Diapsal. lxxv.
LIII.	Ut salvos faceret omnes mansuetos terræ.	Diapsal. al.
LIV.	Et defecit paulisper spiritus meus.	Diapsal. lxxvi.
LV.	Aut continebit in ira suam misericordiam.	Diapsal. al.
LVI.	Filios Israel et Joseph.	Diapsal. al.
LVII.	Et salvi erimus.	Diapsal. lxxix.
LVIII.	Vineam ex Ægypto.	Diapsal. al.
LIX.	Probavi te ad aquas contradictionis.	Diapsal. lxxx.
LX.	Et facies peccantium sumitis.	Diapsal. lxxxi.
LXI.	Facti sunt in susceptione filii Lot.	Diapsal. lxxxii.
LXII.	In sæculum sæculi laudabunt te.	Diapsal. lxxxiii.
LXIII.	Auribus percipe, Deus Jacob.	Diapsal. al.
LXIV.	Operuisti omnia peccata eorum.	Diapsal. lxxxiv.
LXV.	Gloriosa dicta sunt de te, civitas Dei.	Diapsal. lxxxvi.
LXVI.	Qui fuerunt in ea.	Diapsal. al.
LXVII.	Super me induxisti.	Diapsal. lxxxvii.
LXVIII.	Resuscitabunt et constabuntur.	Diapsal. al.
LXIX.	Avertis faciem tuam a me.	Diapsal. al.
LXX.	Et ædificabo in sæculum sæculi.	Diapsal. lxxxviii.
LXXI.	Et testis in cælo fidelis.	Diapsal. al.
LXXII.	Perfudisti eum confusione.	Diapsal. al.
LXXIII.	Aut quis eruit animam de manu inferi.	Diapsal. al.
LXXIV.	Et qui tenent eam omnia qui recto sunt corde.	Diapsal. xcii.
LXXV.	Omnia quæcumque voluit fecit.	Diapsal. cxiii.
LXXVI.	Venenum aspidum sub labiis eorum.	Diapsal. cxix.
LXXVII.	Scandalum posuerunt mihi.	Diapsal. al.
LXXVIII.	Ne unquam exaltentur.	Diapsal. al.
LXXIX.	Anima mea sicut terra sine aqua tibi.	Diapsal. cxlii.

INTERPRETATIO PSALTERII ARTIS CANTILENÆ,

VEL SPECIERUM SINGULARUM, VEL NOMINUM QUÆ COMMEMORANTUR IN PSALMIS.

Psalterium est, ut Hieronymus ait, in modum delta litteræ formati signi, sonora concavitas, obe-

sum ventrem in superioribus habens, ubi chordarum fila religata disciplinabiliter, plectro percussa, s.a.a-